

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENTA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: **DIMITRIE ALEXANDRESCO**

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: **ION N. CESARESCU**REDACTOR-PROPRIETAR: **I. S. CODREANU****A B O N A M E N T U L**

Pe an, în România, cu Tabla.	15 lei
6 luni	20
3 luni	10
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni	

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, **CALEA RAHOVEI** — 5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

S U M A R

Studiu asupra privilegiilor (urmare) de d-l *D. Alexandrescu*;
JURISPRUDENTĂ:

Curtea de Casație, s. I: *Dr. I. Stoianovici ș. a. cu Dimitrie Albăeanu*;

Idem: *Liberarea pe cautiune obținută în cursul instrucțiunii, folosește și la Curtea de Casație*;

Idem: *Motivul de recurs în materie penală pot fi depuse chiar și în ziua judecării recursului*;

Curtea de Apel Galați, s. I: *Frații Rosenberg cu Armatorii vaporului englez «Radiance»*;

Judecătoria Ocolului Bărcă-Dolj: *Mihalache Sandu ș. a. cu George I. Sandu zis Resteanu*;

Unificarea dreptului cambiar, de d-l *Trancu-Iași*.

Studiu asupra privilegiilor *)**Privilegiile speciale mobiliare***Privilegiu întemeiate pe ideea de gaj.***Privilegiul hangului sau ospătorului (art. 1730, 6°).**

Al treilea privilegiu special mobilier, este acel al hangului sau ospătorului, asupra efectelor, adică, a lucrurilor aduse în han sau ospătarie de către călători.

Acest privilegiu, despre care Planiol (II, 2521 1°) zice că nu este un adevărat privilegiu, ci mai mult un drept de retenție 1) asupra lucrurilor călătorului, sau o excepție *non adimpleti contractus*, este împrumutat dela art. 175 al Cutumei Parisului 2).

Prin profesiunea sa, hangul sau ospătorul este obligat a primi și hrăni călătorii cari vin la el, fără a putea să se asigure de solvabilitatea lor; de aceea li s'a conferit acest privilegiu asupra lucrurilor călătorilor.

Acest privilegiu se întemeiază, ca și acel al locatorului, pe ideea de gaj tacit, căci hangiu se consideră ca având în posesiunea sa lucrurile aduse de călători. De aceea știm că legea îl declară responsabil de aceste lucruri, ca depozitar (art. 1623—1625) 3).

Prin ospător, hangiu sau otelier, trebuie să înțelegem acela care ține un han sau un otel, și care are profesiunea de a primi și găzdui, adică, de a da călătorilor hrana, lumina, încălzitul, etc.

Cuvântul *hangiu* (în art. 1903 legea zice: *ospător sau găzduitor*) nu poate deci fi aplicat cărciumarilor, cari nu găzduiesc pe călători, ci le dau numai de băut, chiar dacă consumatorul ar fi adus lucrurile sale în cărciumă; nici cafegiilor, restauratorilor, birtașilor, etc., și cu atât mai puțin acelora cari țin case de toleranță sau de jocuri la noroc, etc. 4). «*Item fallit in eo qui preberet ludis vetitis*», zicea Dumoulin asupra art. 175 al cutumei Parisului, dela care am văzut că textul de mai sus este împrumutat.

Toți aceștia nu se bucură deci de privilegiul hangiuilor, după cum nu se bucură, în genere, de el nici acei cari închiriază odăi sau apartamente mobilate 5).

Se decide de asemenea, în genere, că acest privilegiu nu există contra persoanelor din localitate: 1° pentru că aceste persoane nu sunt călători; și 2° pentru că hangiu ar putea să se înformeze cu ușurință despre solvabilitatea lor 6).

3) Vezi tom. X al Coment. noastre, p. 45 urm.

4) Martou, *op. cit.*, II, 499; P. Pont, *Idem*, I, 163; Troplong, *Idem*, I, 202; Guillouard, *Idem*, I, 424; Baudry et Loynes, *Idem*, I, 541 urm.; Pand. fr., 9° *cit.*, 2144 urm.; Laurent, XXIX, 506; Cloes, *op. cit.*, I, 553, p. 317; Aubry et Rau, III, § 261, p. 271, nota 76 (ed. a 5-a), etc.5) Guillouard, *op. cit.*, I, 426.—*Contrà*: Laurent, XXIX, 506; Baudry et Loynes, *op. cit.*, I, 543; T. Hue, XIII, 105, p. 132; Duranton, XIX, 129; Aubry et Rau, III, *loco supra cit.*, etc.6) Aubry et Rau, *loco cit.*, p. 272, nota 76 *series*; Thiry, IV, 395; Laurent, XXIX, 506; Guillouard, *op. cit.*, I, 425; P. Pont, *op. cit.*, I, 163; Cloes, *Idem*, I, 553; Baudry et Loynes, *Idem*, I, 545; André, *Régime hypothécaire*, 253, p. 114; Mourlon, III, 1314.—Vezi însă Pand. fr., 9° *Privil. et hypothèques*, 2153 urm.

*) Vezi «Curier Jdicar» No. 32, 39, 43, 44, 45, 47, 55 și 57 din 1910.

1) Vezi tom. X al Coment. noastre, p. 41, *ad notam* (sub presă).2) Iată cum se exprimă acest text: «*Dépens d'hôtelage livrés par hôtes à pèlerins ou à leurs chevaux sont privilégiés, et viennent à préférer devant tout autre sur les biens et chevaux hôtes, et les peut retenir jusqu'à paiement; et si aucun autre créancier les voulait enlever, l'hôtelier a juste droit de s'y opposer*». Cpr. Troplong, *Privil. & hypothèques*, I, 201; Martou, *Idem*, I, 498; Pand. fr., 9° *cit.*, 2138; Acollas, III, p. 678, 679, nota 3, etc.

Privilegiul hangului exercitându-se asupra efectelor⁷⁾ călătorului transportate în han, se naște întrebarea: ce se înțelege prin acest cuvânt? Prin efecte se înțelege astăzi, ca și altă dată, toate lucrurile aduse de călător în han sau ospătarie, afară bine înțeles de acele cari nu pot fi urmărite⁸⁾, ceea ce este comun tuturor privilegiilor mobiliare.

Astfel, în această denumire intră bagajele călătorului, juvaerile, zăii, trăsurile lui, și chiar banii, dacă se poate pune mâna pe ei⁹⁾.

Legea necerând ca lucrurile aduse de călător să-i aparție, de aici rezultă că privilegiul hangului se exercită asupra lucrurilor străine aduse în han, dacă hangul a fost de bună credință, adică dacă a crezut că aceste lucruri aparțineau călătorului (art. 1733), și dacă ele nu erau perdate sau furate (art. 1909)¹⁰⁾.

Acest privilegiu întemeindu-se, după cum știm, pe ideea de gaș tacit, hangul, ospătarul, oțelierul sau găzduitorul (*l'aubergiste*) nu-l poate exercita de cât atât timp cât lucrurile călătorului se găseseră în han sau ospătarie. Indată ce aceste lucruri au fost ridicate de acolo, fie chiar în mod clandestin, privilegiul hangului nu-și mai are ființă.

Dacă călătorul, după ce a părăsit hanul sau oțelul, revine din nou în el, cu ocazia unei alte călătorii, readucerea lucrurilor sale în han nu face să renască privilegiul care garantează creanța veche, pentru că acest privilegiu s'a stins în mod irevocabil prin seotarea lucrurilor din han¹¹⁾.

⁷⁾ Art. 1623, care prevede responsabilitatea hangilor, vorbește de lucrurile aduse în localul lor de către călător. Vezi tom. X al Coment. noastre, p. 46 (sub presă).

⁸⁾ Astfel, nu mai începe îndoaia că hangul nu are privilegiu asupra hainelor necesare la îmbrăcămintea călătorului, asemenea privilegiu fiind contrar atât umanității cât și bunicii cuviințe, căci călătorul nu poate fi lăsat în pielea goală. Cpr. Thiry, IV, 395; Nacu, III, No. 104, p. 629; Justiția de pace din St. Flour, *Dreptul din* 1910, No. 50 (cu nota d-lui S. R.).

⁹⁾ Cloes, *op. cit.*, I, 555; Martou, *Idem*, II, 503; Duranton, XIX, 130; Troplong, *op. cit.*, I, 203; Aubry et Rau, III, § 261, p. 272, nota 76 *quinques* (ed. a 5-a); Guillaouard, *op. cit.*, I, 428; Baudry et Loynes, *Idem*, I, 546; Thiry, IV, 395; André, *op. cit.*, 250, p. 113 (ed. a 2-a), etc.

¹⁰⁾ Aubry et Rau, *Idem*, p. 272; Baudry et Loynes, *op. cit.*, I, 547; Guillaouard, *Idem*, I, 428; André, 247; Martou, *op. cit.*, I, 503, 504; Troplong, *op. cit.*, I, 204; P. Pont, *Idem*, I, 165; Thézard, *Idem*, 364; Laurent, XXIX, 508; Thiry, IV, 395; Valette, *op. cit.*, 70, p. 87 urm.; Accolas, III, p. 679; Mourlon, *Examen critique du Comment. de Troplong sur les privilèges*, I, p. 446; Nacu, III, No. 105, p. 629; C. Dijon, Sirey, 73, 2, 104; D. P. 73, 2, 215. — *Contra*: C. Colmar (26 Aprilie 1816), Répert. Dalloz, v^o *Privil. et hypothèques*, 390, nota 1.

¹¹⁾ Martou, *op. cit.*, II, 505; Cloes, *Idem*, I, 206; P. Pont, *Idem*, I, 166; Baudry et Loynes, *Idem*, I, 548; Valette, *Idem*, 70, p. 88; Aubry et Rau, III, § 261, p. 272 (ed. a 5-a); Laurent, XXIX, 509; Thiry, IV, 396; André, *op. cit.*, 251; Pand. fr., v^o *cit.*, 2174, 2175; Trib. Nantes, Pand. Chron. V, 2, 98 și Sirey, 74, 2, 256. — Dacă călătorul, la plecarea sa din otel, a lăsat lucrurile sale acolo și apoi, mai târziu, s'a reintors din nou, aducând alte lucruri cu dansul, creanța cea veche

Autorii se întreabă dacă hangul are dreptul de a reține lucrurile călătorului, precum și dacă el poate să le revendice, atunci când au fost perdate ori furate, sau când călătorul le-a seos din han în mod clandestin. În privința dreptului de retenție, ar trebui, după rigoarea principiilor, ca hangul să nu-l aibă, pentru că nici un text de lege nu-l conferă anume¹²⁾. Este adevărat că art. 1619 conferă acest drept depozitarului¹³⁾, însă hangul nu este considerat ca depozitar decât în privința responsabilității ce-i incumbă (art. 1623), iar nu și în privința locuinței ce el procură călătorului, căci, în această din urmă privință, el este un locator de servicii¹⁴⁾.

Cu toate acestea, atât doctrina cât și jurisprudența îi conferă dreptul de retenție, conform art. 175, din Căutuma Pari ului, și conform părerii lui Ferrières asupra acestui text, pentru ca hangul să nu fie obligat, în vederea unei datorii de cele mai multe ori minime, a acționa pe călător la domiciliul său care, uneori poate fi depărtat¹⁵⁾; și aceasta cu atât mai mult cu cât creanțele sale se prescripau prin șase luni (art. 1903).

În privința dreptului de revendicare al hangului, chestiunea este și mai delicată, căci, pe lângă că acest drept este contrar principiilor generale, după care mobilele nu au drept de suită în baza unui privilegiu sau unei ipoteci, apoi, legea a admis acest drept în termeni expresi decât oare și a voit să-l consacre, de exemplu: în privința unui vânzător de mobile (art. 1730, 5°); și în specie, legea este mută nu numai în privința dreptului de revendicare, dar și în privința termenului și a condițiilor în care acest drept ar putea fi exercitat¹⁶⁾.

Cu toate acestea, unii autori, întemeindu-se pe art. 1909 C. civ., conferă hangilor dreptul de revendicare în termen de trei ani dela sustragerea obiectelor grevate de acest privilegiu¹⁷⁾, iar alții le conferă același drept în termen de 15 zile dela

va fi privilegiată asupra efectelor rămase în otel, nu însă și asupra aceluia aduse în a doua călătorie, acestea negarantând decât cheltuielile făcute cu ocazia noii călătorii. Nacu, III, No. 103, p. 629.

¹²⁾ Cpr. Troplong, *Privil. et hypothèques*, I, 258.

¹³⁾ Vezi tom. X al Coment. noastre, p. 40 urm.

¹⁴⁾ Cpr. Troplong, *Dépôt*, 14 și 211; Laurent, XXIX, 511; Trib. Anvers, *Belgique judiciaire*, anul 1852, p. 343.

¹⁵⁾ Vezi Ferrières, asupra art. 175 al Căutumei Parisului, No. 4; Cloes, *op. cit.*, I, 558; Martou, *Idem*, II, 508; P. Pont, *Idem*, I, 167; Baudry et Loynes, *Idem*, I, 549 *in fine*; T. Hue, XIII, 105; Thiry, IV, 396, *in fine*; Planiol, II, 2521, 1°; C. București, *Dreptul din* 1910, No. 40, ultimul considerent dela p. 320, nota 2. Vezi tom. X al Coment. noastre, p. 41, *ad notam*.

¹⁶⁾ Cpr. Cloes, *op. cit.*, I, 559, p. 520; Laurent, XXIX, 510; Guillaouard, *op. cit.*, I, 431; Pand. fr., v^o *cit.*, 2184; Aubry et Rau, III, § 261, p. 272, 273, text și nota 78; T. Hue, XIII, 105, etc.

¹⁷⁾ Valette, *Privil. et hypothèques*, 70, p. 88, 89; Martou, *Idem*, II, 507, 508; P. Pont, *Idem*, I, 167; Thiry, IV, 396; Accolas, III, p. 679, etc.

furtul, pierderea sau sustragerea frauduloasă din partea călătorului. (analogie din art. 1730, 1^a)¹⁸.

Această neînțelegere între autori dovedește că dreptul de revendicare nu există în specie, și că a-l conferi însemnează a face legea, iar nu a o aplica. În adevăr, nu prin analogie se poate stabili un drept contrar principiilor generale.

Atât textul francez cât și acel belgian conferă un privilegiu pentru *furniturile* făcute de hangii, călătorului. Astfel, sunt privilegiate: furniturile pentru hrana și locuința călătorului și a familiei sale, nu însă și pentru împrumuturile de bani, acestea fiind niște creanțe ordinare, supuse dreptului comun¹⁹).

Furniturile pentru hrană și locuință sunt privilegiate, oricare ar fi suma la care s'ar ridica, căci hangiuul nu are nici calitatea, nici posibilitatea de a examina dacă cheltuelile făcute de călător sunt sau nu potrivite cu starea și poziția sa socială. Este adevărat că Dumoulin, interpretând art. 175 din cutuma Parisului, eră de opinie contrară, însă această părere a marelui jurisconsult nu eră admisă de vechea jurisprudență franceză²⁰, și este respinsă și astăzi de doctrina modernă²¹).

Deși textul nostru nu vorbește de *furnituri*, ci de creanțele hangiuului, totuși credem că aceeași soluție este aplicabilă și la noi, întrucât legea presupune, de bună-seamă, că este vorba, în specie, de creanțe privitoare la profesiunea hangiuului.

Trebuie să observăm că decăteori hangiuul nu-și poate exercita privilegiul său, fie din cauză că furniturile sale au fost făcute unui locuitor din localitate, fie pentru că lucrurile călătorului au fost ridicate din han, el poate să găsească o siguranță în alte dispoziții legale. Astfel, dacă este vorba de o furnitură de subzistență, el va putea invoca privilegiul statornicit de art. 1729,5^a; dacă este vorba de hrana cailor sau altor animale ale călătorului, el va putea să invoace privilegiul conferit de art. 1730,4^a aceluia care a făcut cheltueli pentru conservarea lucrului. Aceste privilegii sunt însă mai puțin avantajoase, decât privilegiul special conferit de art. 1730,6^o 22).

¹⁸) Mourlon, *Examen critique du Comment. de Troplong sur les privilèges*, I, 144, p. 446; Baudry et Loynes, *op. cit.*, I, 549.

¹⁹) Cloes, *op. cit.*, I, 555, p. 318; Guillaouard, *Idem*, I, 427; Baudry et Loynes, *Idem*, I, 544; P. Pont, *Idem*, I, 164; *André*, *op. cit.*, 249, p. 113; Laurent, XXIX, 507; Aubry et Rau, III, § 261, p. 272, nota 76 *quater* (ed. a 5-a); Nacu, III, No. 102, p. 628, etc.

²⁰) Vezi Ferrières, asupra art. 175 al Cutumei Parisului, No. 3.
²¹) Baudry et Loynes, *op. cit.*, I, 544; Guillaouard, *Idem*, I, 427; P. Pont, *Idem*, I, 164; Troplong, *Idem*, I, 203; Aubry et Rau, III, § 261, p. 271, nota 76 *quater*.—Vezi însă Laurent, XXIX, 507, care și face rezervele sale în privința bănuțurilor furnizate de hangii, afară de acele obișnuite la masă.

²²) Cpr. Baudry et Loynes, *op. cit.*, I, 550; Colmet de Santterre, IX, 36 *bis*, I; Pand. fr., v^o *Privil. et hypothèques*, 2185, etc.

În fine, vom mai observa că dacă călătorul a murit în hanul sau otelul în care a tras, privilegiul cheltuelilor necesare la înmormântarea lui (art. 1729,2^o) va primă privilegiul hangiuului²³).

Am terminat cu privilegiul hangiuului sau ospățătorului. În studiul viitor ne vom ocupa despre privilegiul cărăușului (art 1730,7^o C. civ., 437 C. com.).

D. ALEXANDRESCO

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 31 Martie 1910

Președenția d-lui G. N. BAGDAT, Prim-președinte

Dr. I. Stoianovici ș. a. cu Dimitrie Albăleanu

Competință. — Competința teritorială a tribunalelor și Curților de apel, în limitele căreia judecătorii au dreptul să-și exercite atribuțiunile. — Dacă o Curte de apel poate delega pe un judecător al său să facă o cercetare locală într'un județ unde nu are competența a-și exercita atribuțiunile. — Nulitate de ordine publică

Legea de organizare judecătorească a fixat circumscripția teritorială a tribunalelor și Curților de apel în limitele căreia judecătorii fiecărui tribunal sau Curte de apel au dreptul a-și exercita atribuțiunile lor în cari se cuprinde atât dreptul de a judeca cât și de a instrumenta; în afară de aceste limite, ei sunt incompetenți, și actele făcute de ei nu pot avea nici un caracter legal, ca fiind făcute de o persoană fără calitate;

Aciaș regulă de competență trebuie să se păstreze de tribunal sau Curte de apel și în cazul când sunt sesizate în urma unei căsări, căci Curtea de casație, prin casare, nu face de cât să dea părților alți judecători fără să schimbe cătuși de puțin regulile competenței, și fără să poată da acelor judecători puterea de jurisdicție într'o circumscripție străină care nu le-a fost dată prin lege;

Prin urmare, când o Curte de apel delegă pe un consilier al său a face o cercetare locală într'un județ unde nu era competentă, ea nesocotește regulile competenței și violează ordinea jurisdicțiunilor, și această incompetență fiind de ordine publică, poate fi invocată pentru prima oară înaintea Curței de casație.

Deciziunea 192/910.—Admis motivul V și casata, după recursul făcut de D-r I. Stoianovici și alții, decizia Curții de apel din Craiova, secția II, No. 50/908, dată în proces cu Dimitrie Albăleanu.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Em. Pantazi în desvoltarea motivelor II, V și VI de casare;

pe d-l avocat N. Alexiu în desvoltarea motivelor I, III și IV;

²³) Troplong, *op. cit.*, I, 206; Rolland de Villargues, v^o *Privilege*, 166; Duranton, XIX, 132, etc.

Pe d-l avocat M. Antonescu în combaterea motivelor I, II, III, IV, V și VI;

Pe d-l Procuror-general C. R. Manolescu în concluziuni puse pentru respingerea recursului.

Deliberând,

Asupra motivului V de casare :

«Exces de putere și incompetență

«Curtea de apel din Craiova a delegat un domn consilier spre a face cercetare locală la moșia Uești-Moșteni din jud. Vlașca. În loc de a face o comisie rogatorie la instanța competentă și cu modul acesta cercetare locală pe care s'a bazat Curtea spre a admite apelul lui Albăleanu fiind făcută de un judecător incompetent, este nulă și prin urmare rău Curtea s'a lăzat pe ea spre a da câștig de cauză adversarului meu».

Având în vedere decizia adusă în recurs din care rezultă următoarele: Chr. Penculescu decedat și reprezentat azi prin recurenți, a cerut la Tribunalul Vlașca ca față cu intimatul D. Albăleanu să se confirme planul și hotărnicia moșiei Uești-Moșteni făcute de inginerul hotarnic I. Râmniceanu, mai cerând în același timp să fie obligat D. Albăleanu să i lase în deplină proprietate 278 pogoane pământ ce pretindea că acesta i-a uzurpat; că, tribunalul admitând această acțiune și D. Albeanu făcând apel, Curtea de apel din București, secția II prin decizia No. 127/80 a respins cererile lui Penculescu atât pentru confirmarea hotărniciei, cât și pentru revendicare. pe motiv că părțile se găsesc în indiviziune și că nu s'a dovedit facerea unei împărțeli a moșiei în litigiu, astfel că nu e loc nici la hotărnicie, nici la acțiune în revendicare; în contra acestei decizii făcându-se recurs, această Curte prin decizia No. 238/81 a respins recursul; că după aceasta moștenitorii lui Penculescu au cerut la Tribunalul Vlașca eșirea din indiviziune asupra acelei moșii, față de Albăleanu, cerere care a fost admisă în principiu de tribunal, în contra acestei hotăriri Albăleanu făcând apel, Curtea de apel din București, secția I prin decizia No. 138/904 a respins acțiunea stabilind că nu există lucru judecat între părți în privința indiviziunii; că această decizie în urma recursului făcut de recurenți, a fost casată de această Curte prin decizia No. 191/905, iar afacerea fiind trimisă în judecata Curții de apel din Craiova, această Curte prin decizia supusă recursului judecând tot ca Curtea de apel din București în privința autorității lucrului judecat și constatând că Albăleanu are în favoarea sa prescripția și de 10—20 ani și de 30 ani, a respins ca nefundată acțiunea recurenților de eșire din indiviziune; că relativ la autoritatea lucrului judecat asupra indiviziunii, formulându-se un prim motiv de casare, a fost adus în judecata secțiunilor-unite ale acestei Curți, care la respins ca neîntemeiat prin decizia No. 6/909.

Considerând că Curtea de apel din Craiova pentru a stabili prescripția invocată de intimatul Albăleanu și că el a stăpânit divizat și cu limite determinate partea sa de pământ din moșia Uești-Moșteni, județul Vlașca, a încuviințat a se face o cercetare locală cu martori, delegând cu efectuarea ei pe unul din consilierii acelei Curți, cercetare care s'a și efectuat de acel consilier și pe această cercetare Curtea de apel își întemeiază decizia sa;

Considerând că legea de organizare judecătorească a a fixat circumscripția teritorială a tribunalelor și Curților de apel în limitele căreia judecătorii fiecărui tribunal sau Curte de apel au dreptul a-și exercita atribuțiunile lor în cari se cuprinde atât dreptul de a judeca cât și de a instrumenta; că în afară de aceste limite ei sunt incompetenți și actele făcute de ei nu pot avea nici un caracter legal ca fiind făcute de o persoană fără calitate; că acest principiu de ordine publică a fost stabilit de toate legile de organizare judecătorească cari au determinat circumscripția teritorială a instanțelor judecătorești; că aceiași regulă de competență trebuie să se păstreze de tribunal sau de Curte de apel și în cazul când sunt sesizați în urma unei

casări, căci Curtea de casație prin casare nu face de cât să dea părților alți judecători, fără să schimbe cătuși de puțin regulile competenței și fără să poată da acelor judecători puterea de jurisdicție într-o circumscripție streină care nu le a fost dată prin lege; că legea de procedură civilă prevede cazul de necesitate a se face o cercetare locală în circumscripția altei Curți sau Tribunal și regulează că se va face prin comisie rogatorie; că, prin urmare, fiind vorba de o incompetență de ordine publică iar nu «ratione loci», ea poate fi invocată pentru prima oară înaintea Curții de casație;

Considerând că, în speță, Curtea de apel din Craiova delegând pe un consilier al său a face cercetare locală în județul Vlașca unde nu era competent, a nesocotit regulile competenței și a violat ordinea jurisdicțiilor și întemeindu-se decizia sa pe o asemenea cercetare locală a comis un exces de putere. prin urmare motivul V de casare fiind întemeiat, decizia supusă recursului urmează să fie casată. pentru acest motiv. fără să mai fie necesar ca Curtea să se pronunțe și asupra celorlalte motive invocate.

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența dela 15 Iunie 1910

Președinția d-lui G N BAGDAT prim-președinte

Liberarea pe cauțiune. — Liberarea pe cauțiune în cursul instrucțiunii. — Dacă acea liberare satisface cerințele art. 422 din procedura civilă. — (Art. 121, 123 126 și 422 din procedura penală)

Liberarea provizorie pe cauțiune obținută în cursul instrucțiunii satisface cerințele art. 422 din procedura penală.

Deciziunea 2143/910. — Admis, după divergență, că liberarea provizorie pe cauțiune în timpul instrucției, satisface cerințele art. 422 din procedura penală.

Curtea,

Ascultând pe d-l procuror în concluziuni

Deliberând,

Asupra chestiunii ridicat de d-l consilier raportor Duca dacă liberarea pe cauțiune obținută în cursul instrucțiunii, poate servi și în casație pentru admisibilitatea recursului;

Având în vedere dispozițiile art. 121, 123 și 126 din codul instrucțiunii criminală;

Considerând că conform acestor texte de lege. cauțiunea ce prevenitul dă pentru liberarea sa provizorie, are de scop a garanta că se va prezenta la toate actele de instrucție, cum și că se va prezenta pentru executarea hotărârii îndată ce va fi chemați;

Că neprezentarea inculpatului la executarea hotărârii condamnatore, face ca cauțiunea să fie dobândită Statului;

Considerând că aceasta fiind întinderea ce legea a voit să dea cauțiunii, și întru cât art. 422 din procedura penală nu distinge dacă liberarea pe cauțiune a fost obținută înainte sau după pronunțarea hotărârii condamnatore, este evident că se satisface prescripțiunile citatului articol 422, când condamnatul se găsea liberat pe cauțiune în cursul instrucției; că a tăgădui liberării pe cauțiune dela instrucție efectul sun arătat, ar fi a se crea cazuri de inadmisibilitate a recursurilor prevăzute de lege;

Că, așa fiind, liberarea provizorie pe cauție obținută în cursul instrucțiunii profită recurentului în casație, și din acest punct de vedere recursul său este admisibil;

Pentru aceste motive, Curtea, etc

INALTA CURTE DE CASAŢIE ŞI JUSTIŢIE, S. II

Audiența dela 1 Ianie 1910

Președenția d-lui G. N. BAGDAT, prim-președinte

Motiv de recurs. — Termenul în care ele pot fi depuse. — (Art. 42, 43 și 44 din legea Curții de casație și art. 424 și 427 din procedura penală)

In materie penală, motivele de recurs pot fi depuse chiar în ziua judecării recursului.

Deciziunea 1902/910. — Admis după divergență, ca memoriul prevăzut de art. 424 din procedura penală să se poată depune chiar în ziua judecării recursului.

Curtea,

Ascultând pe recurent asupra chestiunii rămasă în divergență, și

Pe d-l procuror Stătescu, în concluziuni.

Deliberând.

Asupra chestiunii: 'In ce termen trebuie depuse motivele de casare în materie penală, cesțiune ridicată din oficiu și asupra căreia s'a ivit divergența de opinii;

Având în vedere art. 42, 43 și 44 din legea organică a Curții de casație și art. 424 și 427 din codul de instrucție criminală;

Considerând că nici prescripțiile art. 42 din legea organică a Curții de casație, privitoare la termenele în care se pot depune motivele de casare nici acele ale art. 43 din aceeași lege organică care prevede nulitatea de drept a recursului în caz de nedepunerea mijloacelor de casare în conformitate cu art. 42 nu se aplică în penal, de oarece art. 44 din legea organică a Curții de casație dispune că în materie penală recursul în casație se face în modul și termenele prevăzute de codul de instrucție criminală.

Considerând că art. 424 și 427 din codul de instrucție criminală care se ocupă de memoriul, adică de motivele de casare pe care cei condamnați au dreptul să le depună, nu prescrie nulitatea recursului, pentru nedepunerea motivelor în termenul prevăzut nici că odată expirat acel termen, nu se mai poate depune motive. Că de aci rezultă că motivele pot fi depuse și chiar în ziua judecării recursului.

Că această soluție a chestiunii este în concordanță cu procedura de judecare înaintea Curții de casație, care se urmează fără citirea părților, având îndatorirea Curtea să examineze din oficiu cum s'a urmat judecata la instanța de fond și să caseze deciziunea condamnatore pronunțată cu călcarea formelor și prescripțiilor legii. Că dacă Curtea de casație are această îndatorire, este evident că nu se poate tăgădui condamnaților dreptul de a prezenta Curții de casație motivele de casare chiar în ziua judecării recursului, înlesnindu-i prin aceasta îndeplinirea îndatoririi sus menționate ce are dela lege;

Pentru aceste motive, Curtea, etc.

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI, S. I

Audiența dela 31 Maiu 1910

Președenția d-lui G. NICULESCU prim-președinte

Frații Rosenberg cu Armatorii vaporului englez «Radianc»

Jurisdicțiunea Camerei arbitrale din Brăila. — Legea burselor. Operațiuni de bursă — Competința. — (Art. 23 din legea burselor și 5 din codul civil.)

1. Potrivit art. 23 din legea burselor, închirierile de vase pentru transporturi maritime și fluviale în afară de localul bursei, nu sunt privite ca ope-

rațiuni de bursă și, prin urmare, asemenea închirieri sunt escluse dela beneficiul legii burselor.

2. Părțile nu pot proroga, prin convențiuni particulare, competența camerilor arbitrale, fiind vorba de o incompetență rationae materiae și, deci, de ordine publică, aceasta în conformitate și cu dispozițiunile art. 5 din codul civil.

Curtea,

Având în vedere incidentul ridicat de firma oponentă Gebrüder Roseberg, prin care tinde a se anula sentința apelată ca dată fără competență și a se trimite aflăcerea în judecata Camerei arbitrale de pe lângă Bursa din Brăila, astfel cum au convenit părțile prin art. 18 din contractul de navlu intervenit între dăsele;

Având în vedere că intimații, armatorii al vasului închiriat de zisa firmă au invocat nulitatea clauzei din citatul articol după care părțile se supun jurisdicțiunii camerei arbitrale din Brăila pe motiv că această cameră nu este competentă să judece neînțelegerea dintre părți izvorâtă din acel contract, întru cât închirierea vasului n'a fost tratată prin bursă în care caz potrivit articolului 23 din legea burselor, închirierea aceasta nu poate fi considerată ca operațiune de bursă, spre a putea intra în competența camerei arbitrale aleasă de părți pentru judecarea diferendului dintre ele izvorât din acel contract;

Considerând că din întreaga economie a legii asupra burselor de comerț din 1904 și anume din dispozițiunile art. 20, 23 și 51, reeasă că Camera arbitrală, instituită pe lângă fiecare bursă de comerț a fost creată special spre a judeca contestațiunile izvorând din operațiuni de bursă încheiate între membrii corporațiilor burselor, direct sau prin împuterniciții lor și cele făcute de mijlocitorii oficiali în, sau afară din bursă și numai în cazul când ele sunt înregistrate în actele și registrele burselor. În special prin art. 23 al citatei legi se specifică categoric că închirierile de vase pentru transporturi maritime și fluviale în afară de localul bursei nu sunt privite ca operațiuni de bursă și prin urmare asemenea închirieri sunt excluse dela beneficiul legii, pentru ca contestațiunile ce ar da naștere să se poată rezolvi de către Camerele arbitrale;

Considerând că, astfel, legiuitorul instituind aceste instanțe excepționale subsumând competența lor în ce privește materia unor condiții formale, cari le limitează competența din acest punct de vedere, chestiunea de a se ști este, dacă părțile prin comun acord pot să prorogă competența unui tribunal excepțional de a judeca o afacere care prin natura ei trece peste limita competenței acelei instanțe;

Considerând că, legiuitorul determinând această competență a avut în vedere natura specială a afacerilor de bursă și a întocmit instanțe excepționale pentru diferendele ce ar putea da loc, cu menținerea în întregime a dreptului comun al instanțelor comerciale pentru orice afaceri streine anologă, cari nu pot fi socotite ca operațiuni de bursă. Astfel, tribunalele comerciale rămân instanțele cărora le pot fi deferite aceste din urmă afaceri și părțile nu pot proroga prin convențiuni particulare competența camerilor arbitrale pentru judecarea unor asemenea chestiuni, din cauză că, incompetența e absolută sau ratione materiae și deci de ordine publică, în care caz actul privat ce creează asemenea denegațiune ca cel încheiat de părțile în litigiu — este izbit de nulitate în baza art. 5 din codul civil. În adevăr, dacă în lipsa unei dispozițiuni categorice s'ar deferi camerei arbitrale toate litigiile izvorâte din afaceri anologă cu acelea ce decurg din operațiunile de bursă, i s'ar întinde competența peste puterea specială ce i-a creiat o legiuitorul și s'ar creea o jurisdicțiune în lipsa unui text formal de lege, înlocuindu-se voința particularilor unei dispozițiuni de ordine publică;

Că, astfel fiind, și într-o cât în speță nu s'a adus nici o dovadă că închirierea vasului «Radiance» s'a tratat în bursă și nici că afacerea a fost înscrisă în registrele Bursei Brăila; din contră, se vede că contractul relativ la această închiriere a fost încheiat la Londra în asemenea caz afacerea este de competența tribunalelor ordinare și prin urmare incidentul ridicat de firma oponentă se găsește neînțeleasă și ca atare cată a se respinge;

Pentru aceste motive, Curtea, în majoritate, respinge acest incident;

O p i n i u n e

Având în vedere că prin convențiuni formale părțile pot să deroge la competența ratione personae pentru că aceasta nu interesează ordinea publică nici bunele moravuri, fiind făcută pentru comoditatea și interesul privat al părților; nu pot însă părțile prin convențiunile lor să deroge la competența ratione materiae, aceasta fiind de ordine publică; nu pot dar părțile pentru un diferend civil să stipuleze a se judeca la un tribunal comercial ori la un tribunal corecțional etc. pentru că organizarea instanțelor de judecată, ce anume materie să judece, e de ordine publică și părțile prin convențiunile lor nu pot să schimbe această materie;

Având în vedere că în materie comercială legiuitorul pentru a înlesni pe comercianți, a dispus prin art. 51 din legea Burselor, ca afacerile de bursă să se poată judeca de o anume instanță, pe care o instituște, numită cameră arbitrală înaintea căreia asemenea afaceri pot lua o mai grabnică soluție, care de almintrelea, e și de natura acestor afaceri;

Având în vedere că, prin art. 4 din legea Burselor se arată cari sunt principalele operațiuni cari se pot trata la Bursă și între acestea enumeră și închirierea de vase pentru transport, care face obiectul și al procesului de față;

Considerând că, într-adevăr, legea Burselor cere, pentru ca să fie competente a judeca, ca asemenea operațiuni să se fi înscris în actele și registrele Bursei, sau să se fi făcut prin un mijlocitor al său, însă aceste cerințe nu sunt de ordine publică ci sunt prescise în interesul privat al părților în cât chiar dacă părțile n'au făcut închirierea de vase prin Bursă, totuși pot să convie a fi judecate de camera arbitrală și această cameră e competentă a judeca, fiind că e dat în căderea ei a judeca asemenea afaceri, în cât părțile prin convențiunea lor nu se ating într-un nimic de organizarea camerelor arbitrale, nu le dă să judece altă materie decât aceea pe care le-a fixat-o legea;

Că, în speță, părțile prin convențiunile lor stabilind ca pentru închirierea vasului ce au făcut să se judece pentru orice diferend la Camera arbitrală din Brăila, această cameră e competentă de a judeca;

(s) C. Niculescu.

JUDECATORIA OCOL. RURAL BARCA-DOLJ

Audiența de la 6 August 1910

Mihalache Sandu și alții cu Gheorghe Ion Sandu zis Resteanu
Cartea de judecată No. 387

Legea înstrăinării bunurilor Statului. — Loturi de 10 pogoane. — Improprietărirea sătenilor cultivatori de pământ, prin cumpărarea unor asemenea loturi mici. — Dacă acei cultivatori pot posedă mai mult pământ de cât cel hotărât de legea rurală de la 1864. — Excepțiunea la această regulă. (Art. 132 din Constituțiune, art. 51 din legea înstrăinării bunurilor Statului și art. 7 din legea rurală de la 1864).

Din întreaga economie a art. 132 din Constituțiune și a art. 51 din legea pentru înstrăinarea bunurilor Statului din 1889, rezultă că bunurile

imobile cu cari au fost improprietăriți sătenii cultivatori de pământ prin cumpărare de loturi mici de la Stat, ulterior legii din 1864, sau cu cari se vor mai improprietări, sunt considerate tot ca pământuri rurale și guvernate tot de dispozițiunile speciale ale legii rurale.

Prin urmare, improprietăritul cu lot mic de 10 pogoane în moșile Statului nu poate dobândi pământ rural de cât până la maximum de 11 pogoane, plus locul din vatra satului, acordat de lege, exceptându-se cazul de dobândire prin succesiune ab intestat.

Judecata,

Având în vedere petiția înregistrată la No. 6353 din 14 Iunie 1910, prin care reclamanții Mihalache Sandu, Mitricea Gheorghe Călin, Anica Mitrică Crăciun Odină cu autorizația soțului său Mitrică Crăciun Odină, toți din com. Bistreț și Nastasia Stancu Drăculea cu autorizația soțului său Stancu Drăculea din com. Siliștea-Crocii, revendică de la pârâutul George Ion Sandu zis Resteanu din com. Bistreț, bucățile de pământ prevăzute în acțiune, care toate însumează 11 pogoane pământ arabil și 498 st. patrați, loc de casă și grădină în vatra comunei Bistreț, pământ cu care a fost improprietărit Ion Sandu la 1864 unchiul reclamanților și pe care îl stăpânește pârâutul în baza testamentului autentificat de Tribunalul Dolj, secția comercială și de notariat sub No. 580 din 18 Septembrie 1881;

Având în vedere actele cauzii și debaterile orale urmate între părți în instanță;

Având în vedere excepțiunea ridicată de pârârit prin avocatul său că acțiunea aceasta tinzând la reducțiunea testamentului, reclamanții n'ar putea cere reducțiunea nefiind nici unul eredi rezervatari, conform art. 848 din codul civil, judecata respinge această excepțiune întru cât în speță nu e cazul reducțiunii prevăzute de citatul articol, când moștenitorii rezervatari au dreptul de a lua îndărăt de la legatar bunurile dăruite de defunct, cari ar atinge cotitatea disponibilă ci această reducțiune cerută pe cale incidentală se operează în virtutea unei dispozițiuni speciale a legii rurale;

Considerând că din întreaga economie a art. 132 din Constituțiune și a art. 51 din legea pentru înstrăinarea bunurilor Statului din 7 Aprilie 1889, rezultă că bunurile imobile, cu cari au fost improprietăriți sătenii cultivatori de pământ prin cumpărare de loturi mici de la Stat ulterior legii de la 1864 sau cu cari se vor mai improprietări, sunt considerate tot ca pământuri rurale și guvernate tot de dispozițiunile speciale ale legii rurale și deci, ca consecință juridică urmează să improprietăritul cu lot mic de 10 pogoane în moșile Statului, trebuie să se supună ca și fostul clăcaș și ca și săteanul neimproprietărit cultivator de pământ restricțiunilor impuse de legea rurală neputând dobândi pământ rural de cât până la maximum acordat de lege, exceptându-se cazul de dobândire prin succesiune ab intestat;

Considerând că prin art. 7 din legea rurală de la 1864 combinat cu art. 1 din legea interpretativă de la 13 Februarie 1879, permițându-se înstrăinarea pământurilor rurale prin testament sau acte între viu numai către comună sau alt sătean, legiuitorul a înțeles că dobânditorul să nu poată dobândi peste maximum acordat de lege care este 11 pogoane plus locul din vatra satului pentru caș și grădină potrivit dispozițiunii art. 1 alin. 1, 2, 3 și 4 din legea de la 1864 și că tot ce ar excede cantitatea de pământ ce trebuie să posedă după legea rurală, urmează să fie cules de moștenitorii de sânge ai lui de cujus, cari ar avea vocațiune la succesiune;

Considerând că oricine are dreptul de a dispune de averea sa prin testament intrucât un text de lege nu-l oprește; și toate acestea sunt persoane cari, de și în principiu au capacitatea de a dispune în favoarea cutăror persoane, cari astfel devin incapabili de a primi de la dănsese de exemplu: un imobil rural lăsat unui străin sau chiar unui român cultivator de pământ care are deja maximul de pământ acordat de legea rurală;

Având în vedere că părătul Ion Sandu zis Resteanu din com. Bistreț, recunoaște în instanță prin interogatoriu pus de reclamantul că a fost împroprietărit în anul 1892 cu un lot de 10 pogoane în moșiile Statului, lot pe care îl stăpânește în hotarul com. Bistreț;

Având în vedere că părătul mai posedă toată averea mobilă și imobilă a decedatului fost clăcaș Ion Sandu, unchiul reclamanților, în baza testamentului autenticat de Tribunalul județului Dolj, secția comercială și de notariat sub No. 58) din 18 Septembrie 1881, avere pe care o stăpânește de când testamentul a început să-și producă efectul, adică de la 11 Ianuarie 1905, data încetării din viață a testatorului Ion Sandu, moarte care se dovedește cu extractul No. 4 din registrul de stare civilă de morți pe anul 1905 al com. Bistreț, stat la dosarul cauzei;

Având în vedere că averea imobilă a testatorului Ion Sandu, pe care o stăpânește părătul se compune din 11 pogoane pământ: arabil și 498 stânjani patrați loc de casă și grădină în com. Bistreț, cu care a fost împroprietărit testatorul la 1864, după cum se dovedește cu certificatul No. 928/910 liberat de Primăria comunei Bistreț și stat la dosar;

Considerând că în prezent părătul stăpânește un lot de 10 pogoane prin împroprietărire și în plus 11 pogoane și 498 stânjani patrați prin legat și deci, în acest caz, ca consecință a dispozițiilor speciale ale legii rurale, el urmează a se supune restricțiilor impuse de legea rurală, reducându-se legatul și dându-i-se din legat numai până la complectarea de pământ rural care formează maximul acordat de lege, partea reducibilă revenind moștenitorilor de sânge ai testatorului cari ar avea vocațiunea la succesiune;

Considerând că în principiu, pentru a fi valorificat dreptul cuiva pe cale de acțiune în revendicare, revendicantul trebuie să dovedească dreptul lui de proprietate asupra obiectului revendicat și faptul că obiectul se stăpânește de adversarul său, condițiuni ce s'au îndeplinit de reclamantul în cauza de față, părătul recunoașcând prin interogatoriu luat în ședința de la 30 Iunie a. c. că reclamantul sunt nepoți de frați și surori ai testatorului, deci având drept de proprietate prin succesiune și că el părătul stăpânește pământul prevăzut în acțiune și care formează obiectul acțiunii în revendicare;

Pentru aceste motive, admite în principiu acțiunea în parte.

Judecător (s) Ștefan Constantinescu.

Unificarea dreptului cambiar

La începutul acestui an s'au întrunit la Viena într'o consfătuire preliminară reprezentanții Italiei (*Vivante*), Austriei (*Doctor Schauer*), Germaniei (*Kriegel*) și Ungariei (*Fodor*) și, după discuțiuni importante, înțelegându-se asupra principiilor generale, au însărcinat delegațiunea germană să elaboreze un proiect de convențiune asupra unificării dreptului cambiar. Proiectul a fost supus conferinței întrunită la Haga în lunile Iunie și Iulie a. c., în scopul acesta. (Vezi revista *del Diritto*

comerciale e del Diritto generale delle obbligazioni, luna Martie 1910).

De multă vreme sunt năzuinți pentru unificarea acestei materii și nu e autor de drept comercial sau internațional care, examinând conflictele de legi izvorite din cambie, să nu-și exprime dorința de a se ajunge odată la o reglementare unică a acestui instrument de credit, esențialmente universal¹⁾.

Greutățile unificării legislației cambiare sunt mari, căci, după cum foarte bine spune Lyon-Caen, chiar în materie comercială sunt legi și principii, care din amor propriu național, popoarele consimt cu greu să le sacrifice ideilor străne²⁾.

Până la publicațiunea deliberărilor de la Haga, socot interesant de a relate câteva puncte din proiectul de convențiune și anexa la ea, anexă care formează dreptul cambiar.

Prin articolul prim al Convenției, Statele se angajează să introducă legea anexată la convențiune, cu privire la cambie, în țările metropolitane, coloni, posesiuni și protectorate, așa ca să intre în vigoare în mod simultan cu prezenta convenție.

În articolele următoare se arată cazurile în care Convenția nu se aplică (art. 2), modurile de ratificare (art. 6), modul de aderare al Statelor care n'au semnat Convenția (art. 7), etc.

Interesantă însă este anexa, și în prezentul studiu vom căuta să scoatem în relief deosebirea între legislația noastră actuală (art. 270-363 din codul comercial) și legea unificată a cambiei (art. 1-93).

I. După actuala noastră legislație, cambia cuprinde sau obligațiunea de a plăti (bilet la ordin) sau obligațiunea de a face să se plătească (trată). În noua legislație cambiară nu se dă o definiție a cambiei, dar din conținutul ei se vede că se reglementează numai obligațiunea de a face să se plătească: *trata*, menționându-se în art. 5: *Trăgătorul* poate să se desemneze el însuși ca *tras* sau ca *beneficiar*, ceace însemnă obligațiunea unei persoane luată sub formă de *trată*.

II. *Scadența* nu e pusă între condițiunile esențiale ale cambiei. Iutr'adevăr, în codul nostru comercial, pe de o parte, la art. 270 se prevede scadența între condițiunile esențiale, iar la art. 271 să spune că dacă o cambie nu arată epoca plăței, ea e plătită la vedere.

III. *Clauza la ordin*, condiție esențială la noi, nu însă și în textul italian, nu e cerută în noul proiect.

¹⁾ A se vedea, între alții, *Asser Elemente de drept internat. privat*, pag. 186 *Ch. Lyon Caen et Renault, Traité de droit comm. ed 1907*, pag. 540 și urm. *Lyon Caen*. De Puniification des lois relatives à la lettre de change, Journ. Dr. int. 1884. *Ottolenghi*, La cambiale del diritto int. *Thaller*, De la nécessité en droit comparé d'étudier les doctrines juridiques et nationales des institutions etc., etc.

²⁾ *Lyon Caen*, op și loco citat mai sus.

IV. *Promisiunea de dobânzi*, conf. art. nostru 273 e scoasă ca nescrisă. În art. 3 a proiectului de legislație se prevede că trăgătorul poate stipula în cambie plata dobânzilor pentru suma din cambie.

V. Intrând în vigoare noua legislație, se vor curma o serie de dificultăți relative la *deosebirile de calendare*.

Până acum, la noi, era uzul ca atunci când nu se specifică stilul, beneficiarul să se orienteze la data scadenței după locul de emisiune. Dacă locul acela era o țară cu stilul nou, atunci și scadența să socotea după acelaș stil. Prin art. 9 și 32 vor lua sfârșit dificultățile rezultând din deosebirile calendaristice și anume: Dacă calendarul locului de creațiune diferă de acela al locului de plată, data scadenței va fi considerată după calendarul *locului de plată* (art. 9), iar la scadența polițelor plătibile la un termen oarecare de la vedere, termenele, în caz de calendare deosebite, vor fi calculate după calendarul locului de prezentare a cambiei (art. 32).

VI. În urma modificării de la 1900 a art. nostru 273 din cod. com., *lipsa arătării numelui beneficiarului* sau *lipsa vreuneia din condițiunile esențiale* excludează calitatea de cambie și efectele ei speciale.

Conform proiectului de convențiune, chiar faptul că un loc lăsat gol în cambie a fost complectat contrar celor convenite, nu constituie o excepție care poate fi ridicată purtătorului de bună credință.

VII. *Girul*, după noul proiect, poate fi dat chiar atunci când cambia nu este la ordin (art. 16). În acelaș timp se consacră prin lege, ceea ce se cunoaște în practică sub numele de *allonge*, adică un adaos de hârtie la cambie pentru complectarea girurilor. Art. 17 prevede că girul poate fi scris pe cambie sau pe o foaie atașată la cambie.

Tot în privința girului. Art. nostru 280 din codul com., ocupându-se de girurile «pentru încasare», «pentru mandat», etc., menționează că ele nu transmit proprietatea cambiei, dar imputernicesc pe înfățișător de a cere plata, a o protesta, a o gira prin procurăție și atât. Noul articol este mai larg și mult mai conform cu nevoile practice, când stipulează că purtătorul, prin girurile conținând clauzele de mai sus, e autorizat de către girant de a face să *valorifice toate drepturile decurgând din cambie*.

VIII. *Prescripțiunea*. Termenul de prescripțiune contra acceptantului a fost redus la trei ani dela data scadenței (art. 89 proiect); în schimb, drepturile de recurs în contra îndosatorilor și trăgătorului se prescriu d'abia după șase luni dela data protestului (art. 90), așa că acest din urmă

termen este mult mai prelungit față cu cele 15 zile din art. nostru 345 din codul com., disparând în acelaș timp și art. 346 din codul com. cu localitățile arătate acolo.

IX. *Dreptul internațional privat* este titlul capitolului al XII (art. 92/93 din proiect). Chestiunea importantă rezolvită în acest capitol este aceea a *capacității*.

Cu toate discuțiunile din doctrină asupra acestui punct, proiectul îmbrățișează regula *favor negotii*, parțial în vigoare în legea germană și susținută în Italia ca criteriu de interpretare a art. 58 din codul comercial italian de către Bolaffio¹⁾.

Intr'adevăr se prevede în art. 92 că, pentru angajamentele cambiare, capacitatea e regulată după legea națională a obligatului. Totuși dacă obligatul care, după legea sa națională, nu este *capabil de a se angaja prin cambie, rămâne obligat dacă declarațiunea a fost făcută într'un Stat după legislația căruia el avea această capacitate*.

Scotând în relief discuțiunile mai importante din proiectul de convențiune al conferinței de la Haga asupra dreptului cambiari, care poate vor interesa pe unii, măcar ca noutate, voi cita cuvintele lui Brocher²⁾ care, încă dela 1874, propovăduind unificarea legislației cambiare, spunea: «Simplu instrument de tranzațiuni civile sau comerciale, liberă de orice legături care ar pune-o în dependența ideilor morale, religioase sau sociale, cambia nu ridică decât chestiuni de tehnică și prezintă un caracter de abstracțiune propriu a realiza unitatea³⁾».

Galați, August 1910.

TRANCU-IAȘI
Avocat

¹⁾ *G. C. Buzzati* Articolul din revista del Diritto Commerciale e del diritto generale delle obbligazioni, vol. VIII Iulie 1911, în care se reproduce textul convențiunii și anexei

²⁾ *Ch. Brocher*, Etudes sur la lettre de change au point de vue international, Revue du Dr. intern 1874

³⁾ De oarece acest articol și-a întârziat apariția, voi rezuca într'unul din viitoarele numere ale «Curierului judiciar» proiectul legislației cambiare așa cum a fost adoptat de delegații a 36 state întruniți în Congresul dela Haga. Conferința a modificat, în câteva puncte proiectul german studiat mai sus

LOC MARE (Centru) lângă Palatul Justiției cu fațada în calea Rahovei 24 și pe str. Artei 5, se vinde în 2—4 loturi, după dorință. Avantagios pentru d-nii avocați, magistrați și comercianți. Amatorii se vor adresa d-lui Codreanu, la acest ziar.

Rugăm stăruitor pe abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat poștal direct la administrația ziarului «Curierul Judiciar» București, fără a mai aștepta înecunoscutințări cari sunt costisitoare, sau să plătească la prezentare numai în mâna încasatorilor: I. RIVEANU pentru provincie; iar pentru Capitală vechiului încasator, sau ajutorului său C. PETCULESCU, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registrul cu matea, investite cu ștampila: CURIERUL JUDICIAR.